Occitan
Occitanie

RESTRICCION dels usatges de l'occitan sègles 19-20

Grandament absent dels escrits publics e privats, l'occitan demòra fins a la Segonda Guèrra mondiala lo biais d'expression privilegiat de la cultura populara.

Plancarda de Confolens-Cornèsan per Pèire Dantoine, 1907 (A. D. Aude, 15 Dv 12/3)

Plancarda de Lauraguèl, 1907 (A. D. Aude, 15 Dv 18/1)

Las grandas manifestacions de la revòlta vinhairona de 1907 ne pòrtan la pròva bèla. Dins totes los recampaments, unas plancardas en occitan denóncian la situacion economica catastrofica dels Occitans. Atal, se pòt legir : *« La misero nous fa courre »* (La misèria nos fa córrer), *« Nous faren creba la pel mais salbaren lou bi naturel »* (Nos farem crebar la pèl, mas salvarem lo vin naturèl), *« Aven acabat l'argent, mais aven pas tirat nostra derniera cartoucha »* (Avèm acabat l'argent, mas avèm pas tirat nòstra darnièra cartocha), *« Al darnier croustet »* (Al darnièr crostet), *« Dé proumésos, n'aben lou bentré plén »* (De promessas, n'avèm lo ventre plen).

A l'escasença de las doas guèrras mondialas, la lenga d'òc fa encara quauquas apariciones. La prefectura d'Aude, que desira èsser compresa del mai grand nombre, fa estampar del temps de la Granda Guèrra un placard en occitan que ramenta als *« brabes Audencs »* (braves Audencs) qu'es imperatiu de soscriure a l'emprunt de la Defensa nacionala. Lo Resistent Aimat Ramond (1918-1944) causís la lenga d'òc per exprimir sas darrièras volontats, dins una jaula de la preson de Carcassona gaire de temps abans son execucion a Baudrigas : *« Aquo es moun testomen »* (Aquò es mon testament).

Manescrit de *Las istorias de Traussa* d'Andrieu Pichery (A. D. Aude, 3 J 3205/1 et 2, p. 118-119)

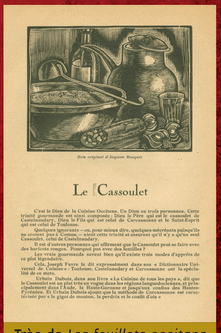

Tròç de *Les feuillets occitans*, n° especial *La gastronomie méridionale*, junh de 1927, (A. D Aude, 7 JJ 1/13)

La literatura orala tradicionala es gaireben totjorn en lenga d'òc. Aquesta balha als racontes una autra dimension ont la galejada, la truculéncia, la trufandisa e lo pintoresc l'empòrtan plan sovent. Aital, al bèl mitan del sègle 20, es en lenga nòstra qu'Andrieu Pichery (1902-1986) causís d'escriure sas cronicas vilatgesas.

La cosina tradicionala es un domeni ont l'occitan contunha de s'espompir : lo *freginat* (fricassèa de pòrc acompanhada de favòls), lo *fetge sec* (fetge sec de pòrc acompanhat de rafes o de carchòfas pichonas), lo *melsat* (tripon blanc), lo *rausèl* (pastisson al burre de Carcassona en fòrma de fuèlha). Al centre del *Festin occitan*, revisitat e magnificat en 1929 pel cosinièr-gastronòme Prospèr Montagné (1865-1948), senhoreja plan segur l'incontornable *caçolet*.

L'occitan beneficia tanben d'un quasi-monopòli per çò qu'es de la cançon. Fins al tèrme del sègle 19, se canta gaireben qu'en òc. Utilizada en abonde pels calivaris o las festejadas carnavalencas, la cançon occitana constituís una arma de primièra borra per desfisar l'òrdre public. Es tanben dins los moments de crisis que la lenga occitana torna subrenadar dins l'espaci public.

Lou curat de Cucugna
Santon realizat per Andrieu Pichery
(collecion de Joan-Miquèl Pichery)

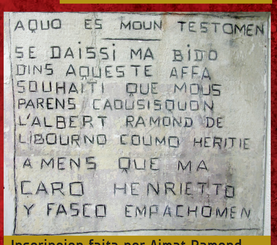

Inscripcion faita per Aimat Ramond sus la paret de la cèla 13 a la preson de Carcassona, 1944 (A. D. Aude, 31 Pliv 2/11)

ieo institut d'estudis occitans

AUDE LE DÉPARTEMENT